

Stichting Faunabeheereenheid Gelderland
Van Twickelostraat 13
7411 SC DEVENTER

Datum
24 september 2019

Zaaknummer
2019-006092

Onderwerp
Goedkeuren fbplan, verlenen ontheffing
grote hoefdieren

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 22

Datum ontheffing
24 september 2019

Zaaknummer ontheffing
2019-006092

Locatie
Gelderland

Activiteit
Wet natuurbescherming: Goedkeuren
faunabeheerplan en verlenen ontheffing
schadebestrijding en populatiebeheer edelhert,
damhert, wild zwijn en ree

Geachte heer, mevrouw,

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Faunabeheereenheid Gelderland (hierna: FBE), hierna te noemen de aanvrager, van 7 mei 2019, om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 7 mei 2019 ontvingen wij een aanvraag van de FBE voor de goedkeuring van het faunabeheerplan grote hoefdieren 2019-2025 (hierna: fbplan) en op 20 mei de bijhorende aanvraag om ontheffing. Op 18 juni 2019 hebben wij aanvullingen ontvangen waarom wij per brief van 7 juni 2019 hebben gevraagd.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het artikel 3.10 eerste lid onder a Wnb het opzettelijk doden van edelhert (*Cervus elaphus*), damhert (*Dama dama*), wild zwijn (*Sus scrofa*) en ree (*Capreolus capreolus*) en het vangen van wild zwijn in samenhang met artikel 3.17 eerste onder b1,2,3 en c3 en tweede lid Wnb, in het kader van schadebestrijding en populatiebeheer.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

2 van 22

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in artikelen 3.8 lid 5b en 3.10 lid 2 van de wet genoemde belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterrainen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het gebruik van de volgende middelen en methoden:

- Kogelgeweer;
- Geluiddemper;
- Kunstmatige lichtbron en nachtzichtapparatuur;
- Vangkooi, inclusief gebruik lokvoer en afwijkend kaliber (.22 lr).

De ontheffing wordt aangevraagd voor het gebruik van de volgende perioden en situaties:

- *Voor grote hoefdieren*: voortzetting van lokvoerbeleid;
- *Voor grote hoefdieren*: afwijken van de 40 hectare eis, in relatie tot het gebruik van het geweer, als gevolg van infrastructurele begrenzing;
- *Voor wild zwijn*: afwijken van de 40 hectare eis, in relatie tot het gebruik van het geweer, om afschot buiten het leefgebied wel mogelijk te maken;
- *Voor wild zwijn*: het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom;
- *Voor regulier beheer hert en ree*: een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang;
- *Voor regulier beheer wild zwijn*: gehele etmaal;
- *Voor schadebestrijding grote hoefdieren*: gehele etmaal;
- *Damhert*: ter beperking van de populatie van 1 juli t/m 15 maart binnen het leefgebied; jaarrond buiten het leefgebied en in het belang van verkeersveiligheid, het voorkomen van schade aan landbouwgewassen en ten behoeve van het dierenwelzijn binnen en buiten het leefgebied;
- *Edelhert*: ter beperking van de populatie van 1 juli t/m 15 maart, binnen het leefgebied; jaarrond buiten het leefgebied, of in andere aangewezen gebieden en in het belang van verkeersveiligheid, het voorkomen van schade aan landbouwgewassen en ten behoeve van het dierenwelzijn binnen en buiten het leefgebied;
- *Wild zwijn*: ter beperking van de populatie van 1 juli t/m 15 maart, uitloop tot 1 juli binnen het leefgebied; jaarrond buiten het leefgebied, en in het belang van verkeersveiligheid, het voorkomen van schade aan landbouwgewassen en ten behoeve van het dierenwelzijn binnen het leefgebied;
- *Ree*: ter beperking van de populatie van 1 april t/m 30 september (reebok), 1 september t/m 31 maart (reegeit en reekalf) en 1 september t/m 31 mei (smalree) binnen de gehele provincie; jaarrond in het belang van verkeersveiligheid, het voorkomen van schade aan landbouwgewassen en ten behoeve van het dierenwelzijn binnen en buiten het leefgebied;

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

3 van 22

Toetsingskader faunabeheerplan

Gelet op artikel 3.12 Wnb dient een fbplan aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- a. Bevat passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aangericht door in het wild levende dieren;
- b. Onderbouwd door trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het gebied waarop het fbplan van toepassing is;
- c. Het horen van de in het FBE werkgebied werkzame wildbeheereenheden (hierna: WBE's) over de inhoud van het plan.

Gelet op de Omgevingsverordening Gelderland artikelen 3.77, 3.78 en 3.79 dienen een fbplan aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- a. Een fbplan heeft een geldigheidsduur van ten hoogste 6 jaren;
- b. De omvang van het totale werkgebied van de FBE in hectares;
- c. Een kaart waarop de begrenzing van het werkgebied van de FBE is aangegeven;
- d. Een beschrijving van de aard en omvang van de handelingen die zijn verricht in de periode waarin het voorafgaande fbplan geldig was en de aard en de omvang van de handelingen die zullen worden verricht gedurende de geldigheidsduur van het fbplan, onderscheiden per diersoort;
- e. Een vermelding van de perioden van het jaar waarin de handelingen waarop een fbplan betrekking heeft zullen plaatsvinden;
- f. Een vermelding van de WBE waarbinnen de handelingen waarop een fbplan betrekking heeft zullen plaatsvinden;
- g. Kwantitatieve gegevens over de ontwikkeling van de populatie van de in het fbplan omschreven diersoorten op landelijk niveau;
- h. Een overzicht van de gedode dieren in de looptijd van het voorgaande fbplan binnen het werkgebied van de FBE;
- i. Een onderbouwing van de noodzaak van populatiebeheer, bestaande uit een onderbouwing van één of meerdere belangen als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid van de Wnb;
- j. De gewenste stand van de soorten opgenomen in het fbplan en waarvoor een ontheffing is verleend, een beschrijving wanneer sprake is van een verslechtering van de staat van instandhouding, de wijze waarop monitoring plaatsvindt teneinde dat te voorkomen en de te treffen maatregelen als dit zich voordoet;
- k. Een beschrijving van de mate waarin de onder i bedoelde belangen in de periode waarop het voorgaande fbplan betrekking had zijn geschaad, inclusief de getroffen maatregelen en het naar soort onderscheiden aantal gedode dieren;
- l. Een omschrijving van de voorgenomen handelingen en de noodzaak van deze handelingen om de gewenste stand te bereiken en belangrijke schade te voorkomen;
- m. Per diersoort een beschrijving van de handelingen die in de periode waarop het voorgaande fbplan betrekking had zijn verricht om het schaden van de onder i genoemde belangen te voorkomen, indien van toepassing onderscheiden per gewas;
- n. Een onderbouwde inschatting van de effectiviteit van de voorgenomen handelingen en een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van deze handelingen zal worden bepaald;
- o. Voor zover het plan betrekking heeft op populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie alsmede de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.

Toetsingskader ontheffing

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. Zij is nodig, geredeneerd vanuit de wettelijk erkende belangen die zijn genoemd in artikel 3.17, eerste lid van de Wnb, zoals bijvoorbeeld landbouwschade;
- c. De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (Vogelrichtlijn), of; er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

4 van 22

instandhouding te laten voortbestaan (Habitatrichtlijn en andere soorten zoals de grote hoefdieren waar deze aanvraag over gaat).

Het ontwerpbesluit heeft van 17 juli 2019 tot 29 augustus 2019 ter visie gelegen. Hierop zijn geen zienswijzen binnengekomen. Het definitieve besluit is daarom ongewijzigd ten opzichte van het ontwerp behoudens enkele verduidelijkingen:

- Op pagina 11 zijn de juiste aantallen doorgevoerd betreffende doelstand en gewenste stand edelhert.
- Bij lid F3 van de voorschriften wilde zwijnen is het tweede deel 'ook in geval van...' verwijderd, omdat dit een dubbeling was;
- Bij afschot in het kader van de verkeersveiligheid vanaf openbare wegen is benadrukt dat de wildbeheereenheid hierin een coördinerende rol heeft. Dat is doorgevoerd bij de voorschriften van alle dieren is bij lid I locatie L (2,3 en 4).
- Bij de voorschriften van alle dieren is bij lid J2, 'delen van' verwijderd om verwarring te voorkomen, de strekking van het voorschrift is verder toegelicht in de beoordeling;
- Het voorschrift I over de 40 hectare eis is verduidelijkt door de relatie tot het geweer toe te voegen;
- De term machtiginghouder is vervangen door jachthouder.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

INZAGE EXEMPLAAR

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

5 van 22

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

Gelet op artikel 3.12 lid 7 Wnb en artikelen 3.77, 3.78 en 3.79 van de Omgevingsverordening.

Het door de Stichting Faunabeheereenheid Gelderland op 7 mei 2019 ingediende "Faunabeheerplan grote hoefdieren 2019-2025 "GOED TE KEUREN" voor een looptijd van zes jaar gerekend vanaf 1 oktober 2019.

EN**HEBBEN BESLOTEN**

gelet op artikelen 3.8 lid 1 en lid 3 en artikel 3.17 van de Wnb.

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Faunabeheereenheid Gelderland, Van Twickelostraat 13 te Deventer.

Voor het opzettelijk vangen en doden van de soorten damhert, edelhert, wild zwijn en ree en het beperken van de populaties ingaande per 1 oktober 2019.

En voor het gebruik van de middelen en methoden, op grond van het bepaalde in artikel 3.13, lid 1, 3 en 4 Besluit natuurbescherming (Bnb), in samenhang met artikel 3.15 eerste lid onder a en b Bnb en artikel 3.25, eerste lid Wnb:

- Kogelgeweer;
- Geluiddemper, mits toestemming op grond van de Wet Wapens en Munitie;
- Kunstmatige lichtbron en nachtzichtapparatuur;
- Vangkooien inclusief afwijkend kaliber .22 lr.

Daarnaast wordt op grond van het bepaalde in artikel 3.26, derde lid, in samenhang met artikel 3.26, eerste lid onder b, Wnb juncto artikel 3.16, eerste lid Bnb ontheffing verleend voor het gebruik van het geweer op de volgende gronden, waarbij per geval voor het gebruik een nadere beoordeling en machtiging van de FBE noodzakelijk is:

- Het gebruik van het geweer op een terrein dat niet ten minste een omvang heeft van 40 hectare;
- Het gebruik van het geweer op terreinen die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzende terreinen als bedoeld in art. 3.21, derde lid, Wnb;
- Het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang (24 uur lang) jaarrond voor het doden van wild zwijn, damhert, edelhert en ree.

In aanvulling hierop kan de FBE machtiging verlenen om:

- De afschotperiode te verruimen;
- Afschot te plegen in het kader van verkeersveiligheid tot 200 meter vanaf openbare wegen.

Daarnaast kan de FBE instemmen met aanvullende beperkingen door grondgebruikers, terreinbeheerders, jachthouders en WBE's.

EN ONTHEFFING TE WEIGEREN

Voor afschot in het kader van schadebestrijding van gewassen voor het damhert en ree.

Datum
24 september 2019

Zaaknummer
2019-006092

Blad
6 van 22

VOORSCHRIFTEN

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wnb de volgende voorschriften verbonden.

Algemene voorschriften

De algemene voorschriften (A t/m E) en begrippenlijst bij ontheffingen aan de Stichting Faunabeheereenheid Gelderland, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van de ontheffing gebruik wordt gemaakt, zijn van toepassing en worden als herhaald en ingelast beschouwd. Deze zijn te raadplegen op de website www.faanabeheereenheid.nl/gelderland/publicaties.

Reikwijdte

De ontheffing geldt voor het werkgebied van de FBE Gelderland.

Specifieke voorschriften

EDELHERTEN

F. Periode

- Afschot van edelherten ten behoeve van populatiebeheer is toegestaan:
  - van 1-8 t/m 15-3;
  - De FBE kan machtiging verlenen om de afschotperiode te verruimen van 1-7 t/m 15-3 voor WBE's die boven de doelstand zitten;
  - De FBE kan jaarrond afschot toestaan in het kader van een pilot én na indiening van een werkplan vóór 1-4.
- Afschot van edelherten is jaarrond toegestaan:
  - in de poortgebieden;
  - ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen, bossen, wilde flora en in het kader van de verkeersveiligheid;
  - van aantoonbaar zieke en/of gebrekkige edelherten en van ontsnapte gehouden edelherten in heel Gelderland.

G. Tijdstippen

Afschot van edelherten is toegestaan ten behoeve van:

- Populatiebeheer in het leefgebied en de poortgebieden: van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
- Openbare- en verkeersveiligheid: 24 uur per dag.
- Zieke en/of gebrekkige edelherten en ontsnapte gehouden edelherten: 24 uur per dag.
- Perceelsgewijze schadebestrijding van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
- De FBE kan machtiging verlenen in kader van perceelsgewijze schadebestrijding buiten de in lid 4 genoemde tijdstippen.
- Elk gebruik van de ontheffing met meevoeren van een geweer in de periode van een uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf, op een door de FBE voorgeschreven wijze, bij de regionale meldkamer van de politie te worden gemeld.

H. Middelen

Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in het besluit waar deze voorschriften onderdeel van zijn.

I. Locatie

- Afschot is toegestaan in het leefgebied op de Veluwe en in de poortgebieden. Voor de begrenzing van het leefgebied wordt de kaart van het fbplan aangehouden. Voor overige delen van de provincie is afschot alleen toegestaan in het kader van lid G.
- Afschot en verjaging van edelherten binnen een straal van 250 meter van een eoduct is niet toegestaan, met uitzondering van aantoonbare zieke en/of gebrekkige dieren.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

7 van 22

3. De FBE kan machtiging verlenen voor afschot van edelherten in het kader van verkeersveiligheid tot 200 meter vanaf provinciale wegen. De WBE coördineert de uitvoering en bepaalt wie dit afschot uitvoert.
4. De FBE kan machtiging verlenen voor het gebruik van het geweer in relatie tot de 40 hectare eis voor het jachtveld in de in lid 3 en lid F2 bedoelde situaties.
5. De ontheffing binnen rasters kan niet worden uitgevoerd zonder dat er voldoende uitwisseling plaats kan vinden. Er dient, jaarrond, een obstakelvrije doorgang aanwezig te zijn van minimaal 40 meter breed.
6. In afwijking van lid 5 kan de ontheffing worden gebruikt binnen een terrein dat niet voldoet aan de doorgangsvereisten uit lid 5 indien er naar oordeel van de FBE op andere wijze sprake is van voldoende uitwisseling en/of er sprake is van een tijdelijke inspanning om met afschot belangrijke schade te voorkomen.

J. Overige voorschriften

1. Het is grondgebruikers, terreinbeheerders, jachthouders en WBE's niet toegestaan aanvullende beperkingen op te leggen, tenzij de FBE hiermee heeft ingestemd. De FBE rapporteert hierover jaarlijks aan de provincie.
2. Het bemachtigd edelhert moet voor vervoer buiten het jachtveld voorzien zijn van een door de FBE verstrekt uniek wildmerk.
3. De jachthouder is verantwoordelijk voor het afmelden van afschot binnen 24 uur in het faunaregistratiesysteem.

DAMHERTEN**F. Periode**

1. Afschot van damherten ten behoeve van populatiebeheer is toegestaan:
  - a. van 1-8 t/m 15-3.
  - b. De FBE kan machtiging verlenen om de afschotperiode te verruimen van 1-7 t/m 15-3 voor WBE's die boven de doelstand zitten;
  - c. De FBE kan jaarrond afschot toestaan in het kader van een pilot én na indiening van een werkplan vóór 1-4.
2. Afschot van damherten is jaarrond toegestaan:
  - a. ter handhaving van het nulstandbeleid;
  - b. ter voorkoming van ernstige schade aan bossen, wilde flora en in het kader van verkeersveiligheid;
  - c. van aantoonbaar zieke en/of gebrekkige damherten en van ontsnapte gehouden damherten in heel Gelderland.

G. Tijdstippen

Afschot van damherten is toegestaan ten behoeve van:

1. Populatiebeheer in de leefgebieden: van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
2. Ter handhaving van het nulstandbeleid: 24 uur per dag.
3. Openbare- en verkeersveiligheid: 24 uur per dag.
4. Zieke en/of gebrekkige damherten en ontsnapte gehouden damherten: 24 uur per dag.
5. Perceelsgewijze schadebestrijding van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
6. De FBE kan machtiging verlenen in kader van perceelsgewijze schadebestrijding buiten de in lid 5 genoemde tijdstippen.
7. Elk gebruik van de ontheffing met meevoeren van een geweer in de periode van een uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf, op een door de FBE voorgeschreven wijze, bij de regionale meldkamer van de politie te worden gemeld.

H. Middelen

Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in het besluit waar deze voorschriften onderdeel van zijn.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

8 van 22

I. Locatie

1. Afschot is toegestaan in de leefgebieden op de Veluwe. Voor de begrenzing van het leefgebied wordt de kaart van het fbplan aangehouden. Buiten de leefgebieden geldt lid F2a met uitzondering van lid 2.
2. Afschot en verjaging van damherten binnen een straal van 250 meter van een ecoduct is niet toegestaan, met uitzondering van aantoonbare zieke en/of gebrekkige dieren.
3. De FBE kan machtiging verlenen voor afschot van damherten in het kader van verkeersveiligheid tot 200 meter vanaf provinciale wegen. De WBE coördineert de uitvoering en bepaalt wie dit afschot uitvoert.
4. De FBE kan machtiging verlenen voor het gebruik van het geweer in relatie tot de 40 hectare eis voor het jachtveld in de in lid 3 en lid F2 bedoelde situaties.
5. De ontheffing binnen rasters kan niet worden uitgevoerd zonder dat er voldoende uitwisseling plaats kan vinden. Er dient, jaarrond, een obstakelvrije doorgang aanwezig te zijn van minimaal 40 meter breed.
6. In afwijking van lid 5 kan de ontheffing worden gebruikt binnen een terrein dat niet voldoet aan de doorgangsvereisten uit lid 5 indien er naar oordeel van de FBE op andere wijze sprake is van voldoende uitwisseling en/of er sprake is van een tijdelijke inspanning om met afschot belangrijke schade te voorkomen.

J. Overige voorschriften

1. Het is grondgebruikers, terreinbeheerders, jachthouders en WBE's niet toegestaan aanvullende beperkingen op te leggen, tenzij de FBE hiermee heeft ingestemd. De FBE rapporteert hierover jaarlijks aan de provincie.
2. Het bemachtigde damhert moet voor vervoer buiten het jachtveld voorzien zijn van een door de FBE verstrekt uniek wildmerk.
3. De jachthouder is verantwoordelijk voor het afmelden van afschot binnen 24 uur in het faunaregistratiesysteem.

REEËN**F. Periode**

1. Afschot van reeën ten behoeve van populatiebeheer is toegestaan:
  - a. Jaarlingen en bokken: van 1-4 t/m 30-9;
  - b. Geiten en kalveren (mannelijke en vrouwelijke): van 1-9 t/m 31-3;
  - c. Smalreeën: van 1-9 t/m 31-5.
2. Afschot van reeën is jaarrond toegestaan:
  - a. ter voorkoming van ernstige schade aan bossen, wilde flora en in het kader van verkeersveiligheid;
  - b. van aantoonbaar zieke en/of gebrekkige reeën.

G. Tijdstippen

1. Afschot van reeën ten behoeve van populatiebeheer en ernstige schade aan bossen is toegestaan van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.
2. Afschot van reeën ten behoeve van zieke en/of gebrekkige dieren en ten behoeve van verkeersveiligheid is 24 uur per dag toegestaan.
3. Elk gebruik van de ontheffing met meevoeren van een geweer in de periode van een uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf, op een door de FBE voorgeschreven wijze, bij de regionale meldkamer van de politie te worden gemeld.

H. Middelen

Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in het besluit waar deze voorschriften onderdeel van zijn.

I. Locatie

1. Afschot en verjaging van reeën binnen een straal van 250 meter van een ecoduct is niet toegestaan, met uitzondering van aantoonbare zieke en/of gebrekkige dieren.
2. De FBE kan machtiging verlenen voor afschot van reeën in het kader van verkeersveiligheid tot 200 meter vanaf provinciale wegen. De WBE coördineert de uitvoering en bepaalt wie dit afschot uitvoert.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

9 van 22

3. De FBE kan machtiging verlenen voor het gebruik van het geweer in relatie tot de 40 hectare eis voor het jachtveld in de in lid 2 en lid F2 bedoelde situaties.
4. De ontheffing binnen rasters kan niet worden uitgevoerd zonder dat er voldoende uitwisseling plaats kan vinden. Er dient, jaarrond, een obstakelvrije doorgang aanwezig te zijn van minimaal 15 meter breed.
5. In afwijking van lid 4 kan de ontheffing worden gebruikt binnen een terrein dat niet voldoet aan de doorgangsvereisten uit lid 4 indien er naar oordeel van de FBE op andere wijze sprake is van voldoende uitwisseling en/of er sprake is van een tijdelijke inspanning om met afschot belangrijke schade te voorkomen.

J. Overige voorschriften

1. Het is grondgebruikers, terreinbeheerders, jachthouders en WBE's niet toegestaan aanvullende beperkingen op te leggen, tenzij de FBE hiermee heeft ingestemd. De FBE rapporteert hierover jaarlijks aan de provincie.
2. Het bemachtigde ree moet voor vervoer buiten het jachtveld voorzien zijn van een door de FBE verstrekt uniek wildmerk.
3. De jachthouder is verantwoordelijk voor het afmelden van afschot binnen 24 uur in het faunaregistratiesysteem.

WILDE ZWIJNEN**F. Periode**

1. Afschot van wilde zwijnen ten behoeve van populatiebeheer toegestaan:
  - a. van 1-7 t/m 15-3;
  - b. de FBE kan machtiging verlenen om te verruimen naar maximaal jaarrond.
2. Afschot van wilde zwijnen is jaarrond toegestaan:
  - a. ter handhaving van het nulstandbeleid;
  - b. ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen, bossen en wilde flora en fauna;
  - c. ten behoeve van openbare- en verkeersveiligheid;
  - d. van aantoonbaar zieke en/of gebrekkige wilde zwijnen.

G. Tijdstippen

1. Afschot van wilde zwijnen is 24 uur per dag toegestaan.
2. Elk gebruik van de ontheffing met meevoeren van een geweer in de periode van een uur na zonsopgang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf, op een door de FBE voorgeschreven wijze, bij de regionale meldkamer van de politie te worden gemeld.

H. Middelen

1. De FBE kan jachthouders machtiging verlenen om vangkooien te gebruiken in het kader van F2a, b en d. Voor het gebruik gelden de volgende voorwaarden:
  - a. Wilde zwijnen moeten eerst naar de vanglocatie worden gelokt, daarna kan de vangkooi worden ingezet. Het gebruik van lokvoer is toegestaan als dit gebeurt overeenkomstig bijlage 18 richtlijn lokvoer van het fbplan.
  - b. De vangkooi is minstens 200x250 cm, van boven open en is voorzien van een schuifklep.
  - c. De vangkooi bestaat uit betongaas met maaswijdte van tenminste 10x10 cm.
  - d. De vanglocatie is voorzien van een werkende wildcamera met een bewegingssensor, een nachtfunctie en een elektronische directe verzending van de beelden naar de jachthouder.
  - e. Andere dieren dan wilde zwijnen moeten binnen 3 uur na de melding of binnen 3 uur na zonsopgang vrij worden gelaten.
  - f. Na de vangst van een of meerdere wilde zwijnen in een op scherp gezette vangkooi moeten de dieren binnen 3 uur na de melding of binnen 3 uur na zonsopgang met het geweer worden gedood.
  - g. Bij het afmelden van afschot in het faunaregistratiesysteem moet het middel 'vangkooi' worden gekozen.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

10 van 22

2. Het gebruik van het kogelgeweer kaliber .22 lr is slechts toegestaan voor afschot van biggen tot ca. 30 kg binnen een vangkooi.

I. Locatie

1. Afschot van wilde zwijnen is toegestaan in het leefgebied op de Veluwe. Voor de begrenzing van het leefgebied wordt de kaart van het fbplan aangehouden. Buiten het leefgebied geldt lid F2a met uitzondering van lid 3.

2. De FBE kan machtiging verlenen van afschot van wilde zwijnen in het kader van schadebestrijding in jachtvelden kleiner dan 40 hectare gelegen in nulstandgebieden.

3. Afschot en verjaging van wilde zwijnen binnen een straal van 250 meter van een ecodeuct is niet toegestaan, met uitzondering van aantoonbare zieke en/of gebrekkige dieren.

4. De FBE kan machtiging verlenen voor afschot van wilde zwijnen in het kader van verkeersveiligheid tot 200 meter vanaf provinciale wegen. De WBE coördineert de uitvoering en bepaalt wie dit afschot uitvoert.

5. De FBE kan machtiging verlenen voor afschot van wilde zwijnen binnen de bebouwde kom.

6. De FBE kan machtiging verlenen voor het gebruik van het geweer in relatie tot de 40 hectare eis voor het jachtveld in de in lid 4 en 5 en lid F2 bedoelde situaties. De uitvoering is de verantwoordelijkheid van een BOA of professioneel faunabeheerder. Hij/zij kan onder zijn/haar toezicht andere jachtaktehouders inzetten.

7. De ontheffing binnen rasters kan niet worden uitgevoerd zonder dat er voldoende uitwisseling plaats kan vinden. Er dient, jaarrond, een obstakelvrije doorgang aanwezig te zijn van minimaal 15 meter breed.

8. In afwijking van lid 7 kan de ontheffing worden gebruikt binnen een terrein dat niet voldoet aan de doorgangsvereisten uit lid 7 indien er naar oordeel van de FBE op andere wijze sprake is van voldoende uitwisseling en/of er sprake is van een tijdelijke inspanning om met afschot belangrijke schade te voorkomen.

J. Overige voorschriften

1. Het is grondgebruikers, terreinbeheerders, jachthouders en WBE's niet toegestaan aanvullende beperkingen op te leggen, tenzij de FBE hiermee heeft ingestemd. De FBE rapporteert hierover jaarlijks aan de provincie.

2. Het bemachtigde wild zwijn moet voor vervoer buiten het jachtveld voorzien zijn van een door de FBE verstrekt uniek wildmerk. In nulstandgebieden geldt dit voor vervoer buiten het werkgebied van de WBE.

3. De jachthouder is verantwoordelijk voor het afmelden van afschot binnen 24 uur in het faunaregistratiesysteem.

BEOORDELING VAN HET FAUNABEHEERPLAN

In de Wnb en Omgevingsverordening Gelderland zijn een aantal voorwaarden gesteld waaraan een faunabeheerplan moet voldoen. Deze zijn hieronder getoetst.

- a. Bevat passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade aangericht door in het wild levende dieren

Hoofdstuk 3 van het fbplan wordt er voldoende aandacht besteed aan mitigerende en/of alternatieve maatregelen. Thema's als preventie, verhoging van aandacht en publieke bewustzijn worden hier besproken. Daarnaast wordt voor elk diersoort beheermaatregelen benoemd en worden alternatieven voor afschot besproken.

- b. Onderbouwd door trendtellingen van de populaties van in het wild levende dieren in het gebied waarop het fbplan van toepassing is

Voor damhert, edelhert en wild zwijn worden provinciale trends weergegeven vanaf 1991. Voor het ree vanaf 2003. Dit zijn goede langjarige trendtellingen.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

11 van 22

- c. Het horen van de in het FBE werkgebied werkzame wildbeheereenheden (hierna: WBE's) over de inhoud van het plan

De WBE's zijn in de zomer van 2018 voor het concept plan in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord en nogmaals in de winter van 2018. De FBE heeft mondeling toegelicht dat in de zomer vier WBE's hierop inhoudelijk hebben gereageerd, in de winter geen.

- d. Een fbplan heeft een geldigheidsduur van ten hoogste 6 jaren

Het fbplan heeft inderdaad een looptijd van 6 jaar, 2019-2025.

- e. De omvang van het totale werkgebied van de FBE in hectares

Op pagina 19 is toegelicht dat het gaat om een werkgebied van 501.314 hectare.

- f. Een kaart waarop de begrenzing van het werkgebied van de FBE is aangegeven

Op pagina 19 is een kaart weergegeven van het werkgebied van de FBE. Deze is tevens vergroot in bijlage 1a. Dit is voldoende inzichtelijk.

- g. Een beschrijving van de aard en omvang van de handelingen die zijn verricht in de periode waarin het voorafgaande fbplan geldig was en de aard en de omvang van de handelingen die zullen worden verricht gedurende de geldigheidsduur van het fbplan, onderscheiden per diersoort

Hoofdstuk 5, 6, 7 en 8 zijn volledig en voldoende gewijd aan de specifieke diersoorten. Hier wordt een overzicht gegeven van de gepleegde handelingen o.a. gewasschade, aanrijdingen, afschot en tellingen. Daarnaast worden de doelen van de vorige beheerperiode geëvalueerd.

In deze hoofdstukken wordt er ook aandacht besteed aan de beheeraanpak van de aankomende beheerperiode. Doelen in de vorm van doelstellingen en doelstanden zijn gesteld en verder per leefgebied opgesplitst in de bijlage.

- h. Een vermelding van de perioden van het jaar waarin de handelingen waarop een fbplan betrekking heeft zullen plaatsvinden

Per belang en per diersoort worden de handelingen in perioden aangegeven, op pagina 38, 51, 67 en 78. Dit is duidelijk weergegeven.

- i. Een vermelding van de WBE waarbinnen de handelingen waarop een fbplan betrekking heeft zullen plaatsvinden

Dit fbplan heeft vanwege de aanwezigheid van reeën betrekking op alle wildbeheereenheden (WBE's), voor resultaten (afschot) is in de bijlage ook toegespitst tot WBE. Voor bijvoorbeeld damhert is gespecificeerd op welke WBE's de nadruk ligt. Doelstanden zijn of op WBE niveau opgesplitst of per leefgebied. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarde.

- j. Kwantitatieve gegevens over de ontwikkeling van de populatie van de in het fbplan omschreven diersoorten op landelijk niveau

Voor elke diersoort wordt er voldoende aandacht besteed aan de landelijke ontwikkeling. Zover mogelijk worden populatieaantal schattingen gegeven en er wordt ingegaan op de landelijk verspreiding.

- k. Een overzicht van de gedode dieren in de looptijd van het voorgaande fbplan binnen het werkgebied van de FBE

Voor elk diersoort worden de afschot resultaten van de afgelopen zeven jaar goed weergegeven.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

12 van 22

l. Een onderbouwing van de noodzaak van populatiebeheer, bestaande uit een onderbouwing van één of meerdere belangen als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid van de Wnb
De doelstellingen zijn volledig afgeleid van meerdere benoemde wettelijke belangen. De gegevens van de vorige beheerperiode zijn ook toegespitst tot de verschillende belangen (gewasschade, verkeersveiligheid etc.).

m. De gewenste stand van de soorten opgenomen in het fbplan en waarvoor een ontheffing is verleend, een beschrijving wanneer sprake is van een verslechtering van de staat van instandhouding, de wijze waarop monitoring plaatsvindt teneinde dat te voorkomen en de te treffen maatregelen als dit zich voordoet

De doelstanden en/of gewenste standen zijn voldoende per diersoort opgenomen. Voor edelherten is de doelstand op 1.777 bepaald, damhert 495, wild zwijn 1.350 en ree tussen de 10.350 en 14.820. De staat van instandhouding wordt in hoofdstuk 4 (pagina 24) toegelicht. Op pagina 25 wordt toegelicht dat monitoring via vaste telprotocollen lopen en hoe de populatie wordt beoordeeld, dit wordt later in het plan ook nog per diersoort behandeld. In het plan en in de aanvraag wordt naast doelstanden ook gesproken over gewenste standen die lager zijn dan de doelstanden. Het plan schetst de factoren (blz. 37) die van invloed zijn op aanpassing naar de streefstand maar concretiseert die niet op voorhand. Dat kan problemen geven in de uitvoering waar juist helderheid over gemaakte afspraken van groot belang is. Het naleven van heldere afspraken is immers één van de door ons geconstateerde aandachtspunten.

Dit geeft ons aanleiding om, conform het verzoek daartoe door Provinciale Staten, het voorbehoud te maken om, indien de situatie daar om vraagt, zelf meer sturing te geven aan het nakomen van deze afspraken.

n. Een beschrijving van de mate waarin de wettelijke belangen in de periode waarop het voorgaande fbplan betrekking had zijn geschaad, inclusief de getroffen maatregelen en het naar soort onderscheiden aantal gedode dieren

De gegevens van de vorige beheerperiode zijn voldoende toegespitst tot de verschillende belangen (gewasschade, verkeersveiligheid).

o. Een omschrijving van de voorgenomen handelingen en de noodzaak van deze handelingen om de gewenste stand te bereiken en belangrijke schade te voorkomen

Elke diersoort heeft een hoofdstuk beheeraanpak waar dit goed in is beschreven.

p. Per diersoort een beschrijving van de handelingen die in de periode waarop het voorgaande fbplan betrekking had zijn verricht om het schaden van de genoemde belangen te voorkomen, indien van toepassing onderscheiden per gewas

Dit is voldoende besproken in hoofdstuk 5, 6, 7 en 8.

q. Een onderbouwde inschatting van de effectiviteit van de voorgenomen handelingen en een beschrijving van de wijze waarop de effectiviteit van deze handelingen zal worden bepaald

Per dier-hoofdstuk wordt aangegeven hoe de effectiviteit van handelen wordt bepaald, pagina 39, 52, 68 en 79.

r. Voor zover het plan betrekking heeft op populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie alsmede de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.

Hier wordt bij stilgestaan op pagina 29, 44, 56 en 72.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

13 van 22

Overige bevindingen en opmerkingen bij het faunabeheerplan

Het plan is goed leesbaar en heeft een gestructureerde opbouw met veel informatie en stelt steeds duidelijke de doelen voorop. Wij hebben het plan getoetst op mogelijke onvolkomenheden of tekstgedeelten die strijdig kunnen zijn met ons faunabeleid (Uitvoeringskader Fauna Gelderland, 5 februari 2019). In paragraaf 2.4.3 Beleidsvisie grote hoefdieren merkten wij al op dat wij het bezwaarlijk vinden als lokaal te hoge standen leiden tot een onevenredige belasting van de bedrijfsvoering van individuele agrariërs, negatieve effecten heeft op kwetsbare natuur, of een toenamen van het aantal aanrijdingen zou veroorzaken. Het plan bevat een, deels vernieuwende, aanpak om dit zoveel mogelijk te beperken. Daarbij wordt duidelijk een relatie gelegd met de in Provinciale Staten aangenomen motie "Alle partijen bij de les" waar het gaat om nakomen van afspraken. Zoals aangegeven in ons faunabeleid hebben we nadrukkelijk gevraagd om de doelstanden in het faunabeheerplan nog een kritisch te beschouwen en waar mogelijk te nuanceren en verlagen. Wij zien dit terug in de uitwerking hoewel in eerste aanleg voor edelherten en wilde zwijnen nog steeds een doelstand wordt nagestreefd die hoger ligt dan de ook in eigen geledingen gewenste stand. Positief is dat, zoals ten behoeve van de nulstand bij wilde zwijnen nu ook nieuwe middelen of methoden zoals vangkooien worden voorzien.

Bij de samenvatting van ons beleid op bladzijde 15 is een stukje tekst over wildzichtbaarheid weggefallen. Dat is op zich niet bezwaarlijk, omdat de uitwerking daarvan op bladzijde 6 in lijn is met ons beleid. Wij delen de opvatting over nadere uitwerking in werkplannen of leefgebiedsplannen, deze behoeven niet onze nadere goedkeuring zolang deze volledig passen binnen de reikwijdte van ons besluit.

Bij een goede toepassing geven de leefgebiedsplannen een prima invulling van de door ons gevraagde gebiedsgerichte benadering van eventuele problemen.

Op bladzijde 22 wordt ingegaan op een voornemen tot het uitvoeren van een onderzoek naar graasdrukmonitoring. Dit onderzoek zou een lange doorlooptijd tot wel 12 jaar hebben, toch wordt gesteld dat lopende de beheerperiode (komende 6 jaar) op basis daarvan de doelstanden aangepast zouden kunnen worden. Wij kunnen hierin meegaan voor zover is bedoeld dat de doelstand niet lager wordt dan de aanpassing naar de gewenste stand. Het uitvoeren van een dergelijk onderzoek is sterk afhankelijk van de bereidheid bij de terreineigenaren om hierin bij te dragen, ook moet het voldoende representatief zijn voor de gehele Veluwe.

Het hoofdstuk 9 over de afhandeling aangereden fauna bevat voldoende informatie om een eventuele opdracht op te kunnen baseren. Wij hebben reeds een contract met SWN voor afhandeling van aangereden dieren op onze provinciale wegen.

Edelhert

In de voorgestelde aanpak op bladzijde 37 evenals bij de andere diersoorten stelt de FBE voor een aantal nadere keuzes over feitelijke toepassing van de ontheffing aan het FBE bestuur te laten. Bijvoorbeeld waar het gaat om specifieke gevallen van nachtsjacht voor perceelsgewijze schadebestrijding, of eventuele uitbreiding van het experiment jaarrond beheren. Dit past naar ons oordeel binnen de rol die de FBE heeft in de coördinatie van de uitvoering zodat wij deze nadere afwegingsruimte inderdaad willen bieden.

Wild zwijn

Wij delen de toelichting op bladzijde 65 dat landbouwgronden structureel niet tot het leefgebied behoren en dus als nulstandgebied moeten worden behandeld. Verder geeft het genoemde draaiboek in geval van Afrikaanse varkenspest blijk van de verantwoordelijkheid die ook de FBE voelt bij dit thema. Het plan geeft aan dat er geen beperkingen mogen zijn in het afschot worden opgelegd, daar staan wij zeker achter.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

14 van 22

Op bladzijde 66 staat dat in het kader van schadebestrijding de reguliere toewijzing in kader van het afgesproken populatiebeheer mag worden overschreden. Daarin zien wij inderdaad geen probleem zolang dit op het niveau van de gehele Veluwe populatie geen impact heeft met het oog op de staat van instandhouding.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande en in aanmerking genomen de artikelen 3.12 van de Wnb en artikel 3.77, 3.78 en 3.79 van de Omgevingsverordening Gelderland, hebben wij besloten dat de gevraagde faunabeheerplan voldoet aan de gestelde voorwaarden.

INZAGE EXEMPLAAR

BEOORDELING VAN DE ONTHEFFINGSAANVRAAG

Aanleiding

Ten behoeve van de beperking van de schade en de populatie van damherten, edelherten, wilde zwijnen en reeën als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 3.8 en 3.17 Wnb. Dit omdat er sprake is van geschade belangen en er geen andere bevredigende oplossingen bestaan en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de staat van instandhouding (hierna: SvI) van de soorten. Daarnaast dient er ook rekening gehouden te worden met het provinciale beleid.

Provinciaal beleid

Op 5 februari 2019 hebben wij het Uitvoeringskader Fauna Gelderland¹ vastgesteld. Hierin worden de standpunten van het faunabeleid toegelicht. Hierin is ook het thema Grote hoefdieren opgenomen, waarin de door PS aangenomen motie 'alle partijen bij de les', over het naleven van doelstanden, is verwerkt.

Belang

In onderhavig geval wordt de ontheffing aangevraagd op basis van het volgende wettelijk erkende belang:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.

In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats

Grote hoefdieren kunnen een grote impact hebben op hun leefomgeving. Zo kunnen grote hoefdieren in hoge dichtheden bosverjonging onderdrukken. Dit is het geval op de Veluwe. Met name loofbomen worden sterk onderdrukt. In Natura 2000-gebied de Veluwe, het voornaamste leefgebied van de grote hoefdieren (m.u.v. ree wiens leefgebied over de gehele provincie strekt), zijn hier doelstellingen voor opgesteld. De Natura 2000-doelstellingen (Beuken-Eikenbossen met Hulst en Oude eikenbossen) stellen een uitbreiding van het areaal, gepaard met de omvorming van naaldbos naar loofbos. Daarnaast geldt er ook een Natura 2000-doelstelling voor het vliegend hert. Hoge dichtheden wilde zwijnen kunnen deze populatie drukken, doordat zij op de larven van het vliegend hert prederen. Regulatie is noodzakelijk om de dichtheden te verlagen en de doelstellingen te behalen.

¹ https://gelderland.stateninformatie.nl/document/7301961/1/Bijlage_Uitvoeringskader_Fauna_Gelderland

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

16 van 22

Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom

Schade aan gewassen wordt gekwantificeerd via BIJ12 Faunazaken. Voor edelhertenschade is er in 2018 (beleidsjaar) €197.664 getaxeerd en €186.389 uitgekeerd; voor damherten is er in 2018 €4.673 schade getaxeerd en €4.510 uitgekeerd; voor wilde zwijnen is er €130.345 schade getaxeerd en €121.152 uitgekeerd. Recënschade komt minder voor, in 2015 is er €217 getaxeerd en €206 uitgekeerd (Tabel 1).

Tabel 1 Getaxeerde schade grote hoefdieren van de afgelopen beheerperiode

Beleidsjaar	damhert	edelhert	ree	wild zwijn
2013	€ 4.667	€ 175.621	€ 223	€ 25.232
2014	€ 5.079	€ 197.078		€ 24.723
2015	€ 4.364	€ 375.833	€ 217	€ 42.361
2016	€ 2.336	€ 236.324		€ 41.485
2017	€ 1.343	€ 152.258		€ 64.922
2018	€ 4.673	€ 197.664		€ 135.180

De schadehistorie is in het fbplan weergegeven op pagina 32, 46, 59 en 74. De schadeposten voor het edelhert en wild zwijn worden beschouwd als ernstige schade. De schadeposten van het damhert en ree kunnen niet beschouwd worden als ernstige schade aangezien de €10.000 grens niet wordt behaald. Er is dus ook geen grondslag voor schadebestrijding aan gewassen van het damhert en ree.

In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Er worden jaarlijks meer dan 1000 reeën aangereden. Ook worden er tussen de 200 en 666 wilde zwijnen aangereden, de aantallen schommelen doordat ze gestuurd worden door het voedselaanbod. Daarnaast worden er jaarlijks ongeveer 30 damherten aangereden en 85 edelherten. Deze aanrijdingen zijn vaak dodelijk voor de dieren, maar ook gevaarlijk voor de mens. In het kader van openbare veiligheid, verkeersveiligheid, zijn hoge dichtheden grote hoefdieren dus een gevaar. Daarnaast is het ook van belang om wilde zwijnen te reguleren met het oog op dreiging van Afrikaanse varkenspest. Door te voorkomen dat er wilde zwijnen zijn buiten het leefgebied is de kans op besmetting ook kleiner.

Er geldt een landelijke verplichting om mee te werken aan de monitoring van dierziektes, zoals Afrikaanse varkenspest. Er wordt dan ook veel waarde gehecht aan gezonde populaties. Hierom is er een voorschrift opgenomen kan medewerking verplicht gesteld kan worden aan lopende grote hoefdieronderzoeken.

Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen

Soms komt het voor dat een rotte wilde zwijnen in de bebouwde kom loopt en schade/overlast pleegt aan schietterreinen e.d.. Ook herten en reeën kunnen schade/overlast veroorzaken. In zulke situaties is het wenselijk om snel te kunnen handelen om schade en overlast te voorkomen.

Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

17 van 22

Damherten, edelherten en wilde zwijnen hebben een beperkt leefgebied (Veluwe) met een bepaalde capaciteit. Deze capaciteit hangt af van de verschillende doelstellingen in het gebied (bosverjonging, recreatie, landbouw, bosbouw, infrastructuur). De doelstanden die bepaald zijn voor deze diersoorten zijn afgeleid van deze verschillende doelstellingen in het gebied. Om deze doelstanden te bereiken en behouden is regulier beheer noodzakelijk.

Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren

Aangezien veel van deze dieren leven in gebieden met rasters en met een beperkt aantal natuurlijke vijanden is het noodzakelijk om te kunnen ingrijpen als dieren ziek zijn of lijden (bijv. na een aanrijding). Op deze manier blijven de populaties ook gezonder. Door zieke dieren af te schieten wordt er ook voldaan aan de wettelijke zorgplicht zoals genoemd in artikel 1.11 eerste lid van de Wnb.

Aangezien het leefgebied van het edelhert, damhert en wild zwijn beperkt worden door rasters is het actief beheren van de populatie ook noodzakelijk rekening houdende met de andere belangen in het gebied. Te hoge standen kunnen leiden tot o.a. verhoogde aanrijdingen en verhoogde landbouwschades. Daarnaast zijn het Natura 2000-gebied de Veluwe duidelijke doelstellingen voor (loof)bosverjonging, die in het geding zijn door te hoge dichtheden grote hoefdieren. De kans op dierziekten is ook hoger als er te veel dieren leven in een afgesloten gebied. Populatiebeheer en schadebestrijding bieden een uitkomst om de populatie dusdanig in balans te houden dat de schade aan de boven benoemde belangen beperkt worden. Het is belangrijk dat er ingespeeld kan worden op plotselinge situaties. Vooral de wilde zwijnen populatie kan in een korte periode sterk fluctueren. Wij hechten daarom waarde aan een gepaste flexibiliteit en maatwerk. Wij vertrouwen de FBE deze verantwoordelijkheid toe om kordaat en verantwoord te handelen.

Conclusie

Na beoordeling van de aanvraag komen wij tot de conclusie dat relevante wettelijke belangen hier aan de orde zijn. Er is voldaan aan de absolute voorwaarde dat sprake is van een wettelijk belang zoals genoemd in artikel 3.8 lid 4 en artikel 3.10 lid 2 van de Wnb waarvoor ontheffing kan worden verleend.

Andere bevredigende oplossing

In deze ontheffing wordt er schadebestrijding en populatiebeheer aangevraagd.

Schade kan (soms) voorkomen worden door de inzet van preventieve maatregelen. Op de website van BIJ12 Faunazaken is er een preventiekit ontwikkeld voor hertachtigen² en wilde zwijnen³. Hier worden verschillende maatregelen benoemd, visuele en akoestische middelen, afscherming of bijvoorbeeld afleidend voeren. Ook in het fbplan (hoofdstuk 3, vanaf pagina 20) wordt hier bij stilgestaan, tevens bij oplossingen voor wildaanrijdingen (bijv. snelheidsmaatregelen). Echter, deze maatregelen zijn vaak niet voldoende om schade compleet te voorkomen of het is niet wenselijk om een gebied volledig in te rasteren met bijna twee meter hoge hekken (ontsnipperingsbeleid). Daarom kunnen deze maatregelen niet beschouwd worden als andere bevredigende oplossingen.

Aangezien er beperkt natuurlijke vijanden zijn voor de grote hoefdieren is populatiebeheer middels afschot noodzakelijk. De populaties zijn nog dusdanig hoog (en boven de afgesproken doelstanden) dat hier geen andere bevredigende oplossingen voor zijn. Hoge populaties grote hoefdieren hebben een negatief effect op de gezondheid van de populatie, maar is bijv. ook in het kader van gewasschade, natuurdoelen en verkeersveiligheid onwenselijk.

² www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-preventiekit-fpk/module-hertachtigen/#4.2

³ www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-preventiekit-fpk/module-wild-zwijn/

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

18 van 22

Conclusie

Na een zorgvuldige overweging concluderen wij er geen andere bevredigende oplossing is.

Staat van instandhouding

In het fbplan is een geheel hoofdstuk gewijd aan de waarborging van de gunstige staat van instandhouding. Hiervoor wordt een minimale populatiegrootte van 150 dieren aangehouden (voor analyse zie hoofdstuk 4 fbplan), geldend voor alle vier soorten. Zowel de gewenste als de doelstanden liggen voor al deze soorten verder boven deze 150. Voor edelherten is de doelstand op **1.777** bepaald (gewenste stand edelherten **1.440**), damhert 495, wild zwijn 1.350 (gewenste stand 1.100) en ree tussen de 10.350 en 14.820. In de leefgebieden zijn verschillende deelpopulaties met elkaar verbonden, waardoor de genetische diversiteit gewaarborgd blijft. Hiermee is een gezonde populatiegrootte gewaarborgd. Ook wordt er stilgestaan bij de genetische gezondheid van de populaties, deze zijn nu nog voldoende divers. De FBE geeft aan dat als in de beheerperiode (6 jaar) blijkt dat deze verarmd is, ze zich willen inzetten om deze verarming tegen te gaan. Hierbij wordt de optie van het inbrengen van onverwante dieren gegeven.

Daarnaast dient het natuurlijke verspreidingsgebied niet **kleiner** te worden binnen afzienbare tijd. Het edelhert, damhert en wild zwijn hebben allen hun kernleefgebied op de Veluwe. De Veluwe is grotendeels Natura 2000-gebied en heeft daardoor een beschermde status. Hierdoor is gewaarborgd dat het verspreidingsgebied niet zal verkleinen. Voor het edelhert zijn er poortgebieden aangewezen waar zij zelfs verder mogen verspreiden. Ook voor het ree zal het verspreidingsgebied niet kleiner worden. Het ree is over de gehele provincie en ook land verspreid. Zij gedijen goed in cultuurlandschappen. Doordat de provincie en andere organisaties zich inzetten op het herstel van de biodiversiteit zullen deze landschappen in de aankomende periode ook niet verdwijnen, maar in sommige gevallen juist van kwaliteit verbeteren.

De dieren leven al decennia in onze provincie en de inzet op de waarborging van biodiversiteit is nog nooit zo sterk geweest. Door nauwe monitoring en planmatig beheer is het toekomstperspectief van de vier soorten is dan ook als positief te beschouwen.

Conclusie

Het vangen en doden van damherten, edelherten, wilde zwijnen en reeën doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Aangezien voor al deze soorten een doelstand is bepaald die boven de berekende gunstige staat van instandhouding ligt, het verspreidingsgebied intact blijft en het toekomstperspectief positief is.

Te beoordelen middelen

Het kogelgeweer wordt aangevraagd binnen de gestelde wettelijke kaders, artikel 3.13 lid 1 en 3 en artikel 3.15 lid 1 onder b Bnb. Aanvullend hierop wordt er een geluiddemper aangevraagd en kunstmatige lichtbronnen/nachtzichtapparatuur. Deze extra hulpmiddelen zijn wenselijk om het afschot gedurende schemering en nacht te optimaliseren.

Tot slot wordt het additionele middel vangkooi aangevraagd voor het vangen van wilde zwijnen buiten het leefgebied. Dit om de nul-stand beter na te leven. De vangkooi wordt bijvoorbeeld ook in Noord-Brabant ingezet, waar veel zwijnen mee zijn gevangen. De vangkooi wordt dan ook beschouwd als een effectief aanvullend middel, mits de voorschriften worden nageleefd. Daarop aanvullend wordt het kaliber .22 lr aangevraagd voor het doden van biggen (tot ca. 30 kg) gevangen in de vangkooi. Dit zijn geschikte wapens voor het doden van biggen.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

19 van 22

Te beoordelen verboden en perioden

- 1) Het gebruik van het geweer op terreinen welke een omvang hebben die kleiner is dan 40 ha;
- 2) Het gebruik van het geweer binnen de bebouwde kom afspelen of op terreinen of de onmiddellijk aan de bebouwde kom grenzende terreinen;
- 3) Het gebruik van het geweer voor het doden een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang en het gehele etmaal.
- 4) Gekozen beheerperioden onderscheid makend naar leeftijdsklasse en geslacht.
- 5) Aanvullende beperkingen door machtiginghouders.

1) Het komt incidenteel voor dat lokaal niet kan worden voldaan aan de 40 hectare eis als gevolg van infrastructurele begrenzing. Voor beheer en schadebestrijding is het dan wel wenselijk om te kunnen handelen. Dit kunnen bijvoorbeeld wegbermen zijn (kleiner dan 40 ha.), waar in het kader van verkeersveiligheid herten of zwijnen geschoten dienen te worden. Daarnaast geldt voor wilde zwijnen buiten de leefgebieden een nul-stand beleid. Dit betekent dat wilde zwijnen geschoten dienen te worden als zij hier buiten treden. Dit is bijvoorbeeld één van de maatregelen die getroffen wordt om de kans op besmetting van Afrikaanse varkenspest te verkleinen. Het is dan ook wenselijk om te kunnen optreden in onbejaagbare stukken.

2) Het bovenstaande heeft, met betrekking tot wilde zwijnen, ook vaak betrekking op stukken grond die binnen de bebouwde kom of aangrenzend gelegen liggen. In deze gevallen dient er ook afschot gepleegd te worden om gevaarlijke situaties te voorkomen. Dit in samenspraak met de gemeente en politie.

3) Hertachtigen zijn voornamelijk actief in de schemering, dit is dan ook de meest effectieve periode om te beheren. Wild zwijnen zijn ook actief in de schemer, maar ook gedurende de nacht. Daarom is het verlengen van het gebruik van het geweer in deze perioden een effectieve aanvulling die wenselijk is om de gestelde doelstanden te behalen.

Voor wat betreft schadebestrijding is het wenselijk om zo snel mogelijk te kunnen optreden, 24 uur per dag. Dit om bijv. landbouwschade te voorkomen of de verkeersveiligheid te waarborgen.

4) Voor alle vier hoefdieren is aangegeven dat populatiebeheer wenselijk is. Hieraan zijn beheerperioden verbonden die bij sommige diersoorten onderscheiden worden naar leeftijdsklasse en geslacht. Deze beheerperioden zijn als volgt aangevraagd:

Edelherten en damherten

populatiebeheer toegestaan van 1-8 t/m 15-3 en van 1-7 t/m 15-3 voor WBE's die minimaal 25% boven de doelstand zitten, na goedkeuring van de FBE en de FBE kan jaarrond afschot toestaan in het kader van een pilot én na indiening van een werkplan vóór 1-4.

Toelichting: Voor beide geldt dat de periode van rust wordt gebruikt voor het uitvoeren van de tellingen en het geven van rust voor het zetten van de kalveren.

Reeën

populatiebeheer toegestaan van jaarlingen en bokken van 1-4 t/m 30-9 en geiten en kalveren (mannelijke en vrouwelijke) van 1-9 t/m 31-3 en smalreeën van 1-9 t/m 31-5.

Toelichting: Bokken zijn in de zomer periode goed op leeftijd te schatten. Geiten krijgen in deze periode de tijd om hun kalveren te zetten. De periode voor smalreeën is opgerekt omdat deze in het voorjaar nog goed te onderscheiden zijn van de volwassen geiten.

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

20 van 22

Wild zwijnen

populatiebeheer van 1-7 t/m 15-3 en de FBE kan besluiten de periode tot 1-7 te verlengen.

Toelichting: De rustperiode is vooral ingegeven om de tellingen goed uit te kunnen voeren. In deze tijd worden ook de meeste biggen geboren.

5) In de uitvoeringspraktijk is er soms behoefte aan om aanvullende beperkingen aan machtigingen te stellen. Een voorbeeld hiervan is toonplicht van geschoten dieren, een geweiclassificatie of beperkingen in de schadebestrijding. Dit kan beperkend zijn om de in het fbplan gestelde doelen te behalen. Het is daarom van belang dat de FBE hiervan op de hoogte is en hiermee heeft ingestemd. Wij verwachten dat de FBE hierover rapporteert in de jaarrapportage.

Toelichting ambtshalve veranderingen na zienswijze periode*Vervoeren van 'delen van dieren'*

De huidige werkwijze voor het vervoer van een bemachtigd stuk grofwild buiten het jachtveld blijft gehandhaafd. Het bemachtigde stuk grofwild wordt voorzien van een uniek wildmerk. Wordt het stuk grofwild in meerdere delen apart vervoerd, dan volstaat de overige delen te voorzien van een papier met vermelding van het wildmerknummer. Het wildmerk heeft als doel, in kader van het primaire voedselketen, de herleidbaarheid van het stuk te borgen. Hierom wordt het gedeelte 'delen van dieren' verwijderd, omdat het voor verwarring zorgt.

Coördinatie schieten vanaf wegen

Per abuis is de term openbare wegen gebruikt, in plaats van provinciale wegen. Het betreft namelijk alleen provinciale wegen, gemeentelijke wegen kunnen na overeenstemming met de desbetreffende gemeente aan het jachtveld worden toegevoegd en de rijkswegen zijn in principe ingerasterd en zo nodig kan een aparte procedure worden toegepast onder aansturing de Officier van Dienst.

Voor afschot van grofwild langs provinciale wegen is een grondgebruikersverklaring nodig. De grondgebruikersverklaring wordt afgegeven aan de WBE die het doorzet naar zijn BOA of professionele faunabeheerder. Hij/zij kan onder haar toezicht andere jachthouders inzetten. Daarbij kan nu ook het WBE-bestuur rechtstreeks aan een jachthouder de grondgebruikersverklaring Het is wel van belang dat er coördinatie plaats vindt en dat de WBE overzicht houdt wie en waar (vanuit de auto) afschot langs provinciale wegen pleegt.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande en in aanmerking genomen de artikelen 3.12, lid 7 en 3.17, lid 1 van de Wnb, hebben wij besloten, dat de gevraagde ontheffing kan worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving. Voorbeelden hiervan zijn toestemming van geluiddemper bij Justitie en toestemming voor gebruik geweer bij een eendenkooi door de kooiker.

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

21 van 22

treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl

INZAGE EXEMPLAAR

Datum

24 september 2019

Zaaknummer

2019-006092

Blad

22 van 22

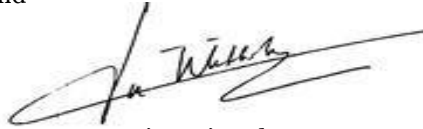
Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van dit besluit bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Henrice Wittenhorst
Plv. secretaris

Documentnummer(s) inzage stukken: XXXX

Juridische grondslagen

Voor deze brief gelden:

- Algemene wet bestuursrecht
- Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3

INZAGE EXEMPLAAR